

Farlige ensomme ulver

INNLEGG Pat Brown er en av USAs fremste eksperter innen såkalte gjerningsmannsprofilering. Hun har vurdert Anders Behring Breivik ut fra hva han har skrevet i sitt såkalte manifest.

Pat Brown

Publisert: 21.04.2012 - 07:24 Oppdatert: 21.04.2012 - 09:37

-
-
-

I stedet for at terrorgrupper rekrutterer soldater fra krigsherjede strøk, øker antallet misfornøyde ungdommer og psykopater på søken etter voldelige forestillinger. Anders Behring Breivik representerer en voksende bekymring for hele verden: Den hjemlige, ensom ulv- terroristen.

Pat Brown

Er en svært hyppig brukt «criminal profiler» og kriminalanalytiker i USA, både av politiet og de store tv-nettverkene. Hun har utgitt to bøker: «The Profiler: My Life Hunting Serial Killers and Psychopaths» og «Killing for Sport: Inside the Minds of Serial Killers».

Hun driver egne konsulentselskaper og har vært sentral i utvikling av verktøy for gjerningsmannsprofilering. Hun er utdannet ved Boston University.

Det aller viktigste å forstå, er at gjerningsmannen bak skytingen på Utøya og bombingene av regjeringkvartalet bare bruker det spesielle tankesettet i manifestet sitt som en rettfærdiggjøring for hva han ønsket å gjøre: Å ta igjen på det samfunnet han føler har sviktet og fornærmet ham.

Det er et massedrap på samme måte som når to elever skyter ned klassekameratene ved Columbine High School i Colorado i 1999, eller en mann som dreper alle sine kolleger, slik som ved Fort Hood-drapene i 2009. Det handlet ikke om islam, men om militærpsykiateren Nidal Hasan som ikke fikk nok respekt fra sine medsoldater.

Anders Behring Breivik viser seg å være europeer og etnisk norsk. Derfor er det lettest for ham å passe inn blant dem med tankegang fra høyrefløyen når han skal rettfærdiggjøre forbrytelsene. Men det finnes også de som plutselig har blitt muslimer for å finne en unnskyldning til å utføre terroristangrep og få ting til å smelle i luften.

Breivik fant sitt brennstoff, og i sin egen fantasi ble han en ridder som kjemper for å få sitt land til å

returnere til dets tidligere storhet og ære.

Voldelige psykopater har ofte et superheltekompleks - de er besatt av tanken på å ta rollen som Supermann, Spiderman, Ninja og kjemper på en superhelteaktig måte; langt over resten av samfunnet som de ofte tenker på som sveklinger. Slik prøver de å vise at de har superkrefter som verden skal få vite om. De elsker krigsfantasi og drømmer om å være seierherren.

Dermed velger de sjelden en rettferdig kamp. Bomber fungerer fordi de ikke krever nærkamp, og massedrap ved å velge et sted med ubevæpnede, vettskremte og fangede folk, vanligvis ungdom eller kvinner.

Slik får «superhelten» være vinneren, og får føle på adrenalinet ved å seire, et øyeblikk av suksess (noe han vanligvis ikke har opplevd i livet), den høyeste grad av makt og kontroll (som er en besettelse for psykopater) og den størst mulige hevnen mot det samfunnet som har ignorert ham. Og til slutt blir han «noen». Han blir en som alle i hans historie må respektere og beundre. Den mannen de trodde var et null, seiret over dem og hans navn vil bli nedskrevet i historien.

Alt dette er målet til en psykopatisk massemorder, uavhengig av hvilken religion eller politisk ståsted han tilslutter seg til.

Etter å ha lest Breiviks materiale, er den eneste forskjellen jeg kan se fra de generelle høyrefløyssynspunktene (der noen er helt legitime synspunkter og adresserer reelle samfunnsproblemer), at han har sprøytet inn elementer som tempelriddere, superhelte og videospill. Han fører en voksen, intellektuell samtale og så dukker dette barnslige spillet opp. Antageligvis har han brukt for mye tid på videospill og deretter på et merkelig vis spunnet den politiske ideologien sin inn i denne fantasiverdenen.

Store deler av materialet beskriver våpen, rustning og mål i spillestil, der det graderes hvor mye makt man får for det ene eller det andre, og hva noe er verdt på en numerisk skala. Dessverre, barnslig som det er, har manifestet hans nådd internett og vil bli en spilleplan for gryende psykopater som har vokst opp i videospillgenerasjonen.

Det er mye verdifull informasjon i manifestet som kan støtte fremtidige bombere eller massemordere. Derfor er det ikke usannsynlig at det kan føre til fremtidige angrep. Slik som Timothy McVeigh brukte «The Turner Diaries» som sin oppskrift til Oklahoma City-bombingen i 1995, kan fremtidige ensomme terrorister eller massemordere bruke Breiviks kampskrift.

Breivik representerer en voksende bekymring for hele verden: Den hjemlige, ensom ulv-terroristen. I stedet for at en terroristgruppe rekrutterer et individ som soldat fra et krigsherjet sted, ser vi en økning i misfornøyd ungdom, psykopater uten kampsaker, søkende etter voldelige forestillinger de kan gjennomføre.

Internett er en veldig effektiv pådriver for massemordere; de bruker det til å søke opp nye ideer, og med en gang de har funnet noe som appellerer til dem, kan de kommunisere med likesinnede mennesker i timevis, fordypet i en ideologi som til slutt blir hele deres verden, fokus og rusmiddel. Der får de bekreftelse fra andre, oppmuntring og støtte.

Alt dette gir dem mot og tro på at å gjennomføre et grusomt massedrap vil være spennende og gi dem deres dag i rampelyset. De vil bli berømte og deres navn vil gå inn i historien. De har rett i at dette vil skje. De vil vinne, og det er det en psykopat vil mer enn noe annet.

Første gang publisert i DN 26. juli 2011

